

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീമാൻ വേംകടനാഥാർയഃ കവിതാർക്കികകേസരീ |

വേദാന്താചാർയവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

ശ്രീമദ്വേംകടാധരി വിരചിതം

|| ശ്രീലക്ഷ്മീസഹസ്രം ||

|| ദശാവതാരസ്തബകഃ ||

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using skt and T_EX for Malayalam.

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

|| ഭഗവതാരസ്തബകഃ ||

ഭഗവപ്യവതാരേഷു ദേവോ യദ്രൂപ സംപ്ലവാത് |
സാധയാമാസ കാർയാണി സതാം തസ്യൈ ശ്രിയൈ നമഃ || 1 ||

ദേവി ത്വദാലബ്ധഭയാരസേന
ദേവേന മാത്സ്യം വപുരാശ്രിതേന |
ആശ്ചര്യമഷ്ടശ്രുതിരപ്യനഷ്ട
ശ്രുതിത്വമാപദ്യത പദ്മജന്മാ || 2 ||

ഭൂയിഷ്ഠാം തവ ഭൃഷ്ടിരേവ കമലേ ഭൂതിം ചിരാത് പ്രോഷിതാം
ഭൂയോഽപ്യാനയതി ക്ഷണാദിതി നൃണാം വൃക്തം ഘൃണാവാരീധിഃ |
ദേവസ്താവകഭൃഷ്ടിരുപമനഘം മീനാവതാരേ വഹൻ
ധാത്രേഽഭത്ത സതാം ശ്രിയം ശ്രുതിമയീം ദൈത്യാപനീതാം പുനഃ || 3 ||

സാ ഹി ശ്രീരമ്യതാ സതാമിതി നനു ത്വന്നാമധേയാശ്രയാത്
ത്വദാസ്യം ഭജതി ശ്രുതിഃ സ്വയമിതി പ്രാപ്താദരഃ ശ്രീധരഃ |
താം മഗ്നാം പുനരുദ്ധരൻ ജലനിധൗ താപാർണ്ണവാദുഭരേത്
ത്വദാസ്യൈകധനാൻ ജനാനിതി രമേ ധൈര്യം ചരീകർത്തി നഃ || 4 ||

ദേവോ ദേവി ത്വയ്യസൗ ഭാനവാനാം
ഹന്താ ഹന്താമന്ദരാഗം ദധൗ യഃ |
ധർമ്മം കൗർമ്മം ധാരയംസ്ത്വത്സഹായോ
മാതഃ സോഽയം മന്ദരാഗം ദധാതി || 5 ||

ഉരസി സരസിജാലയേ വഹംസ്ത്വാം
ശിരസി ദിധീർഷുരിലാം ത്വദംശഭൂതാം |
സ്വയമയമചിരാത് പരാഹതാരിഃ
സ ഹരിരുവാഹ വരാഹദിവ്യദേഹം || 6 ||

ദൈതേയേന ബലാത് പയോധിജ്ഞം ദേവീ മഹീ പ്രാപിതാ
 മാതസ്തേ സ്വസ്യഭാവമേവ യദഗാദേകോദരസ്ഥാനതഃ |
 തസ്മാദേവ കൃതാദരേണ തരസാ ദാമോദരേണ സ്വയം
 ദധ്രേഴ്സൗ കുഹനാവരാഹവപുഷാ ദേവേന ദംഷ്ട്രാഞ്ചലേ || 7 ||

പദ്മേ ചക്രഭൃതോ നൃസിംഹവപുഷഃ പ്രഹ്ലാദസംക്ലേശന-
 ക്രൂരാപുണ്യ ഹിരണ്യദേഹദലനാ വേലാതിവേലോദയഃ |
 രോഷാഗ്നിഃ ശമിതസ്ത്വയാ ബത പയോരാശ്യേകശോഷ്യോഽപി തത്
 പുത്ര്യാ ശക്തിരുദേതി കാരണഗതാ പ്രായേണ കാർയേഷപി || 8 ||

ശരണ്യഭൃതാം ശ്രുതിരിന്ദിരേ യാം
 ഹിരണ്യവർണ്ണാം ഹരിണീമഭാണീത് |
 സാ ദിവ്യസിംഹസ്യ ഹിരണ്യഭേത്തുഃ
 നിഃശംകമംകേ രമസേ കഥം ത്വം || 9 ||

അവനമേവ സദാ കലയൻ ഗജ-
 വ്യസന ഭംഗകൃദദ്ഭുതകേസരീ |
 ഹരിണലക്ഷണദ്യുഷ്ടിരയം ത്വയാ-
 ഴപ്യബലയാംബ ഗുണേന വശീകൃതഃ || 10 ||

ഹർയക്ഷോഽയം ഹരിരിതി വചസ്ത്വയു നാഭുതപൂർവ്വം
 ന പ്രഹ്ലാദോപചയകരതാ നോ ഹിരണ്യാംഗദത്വം |
 തസ്മാദസ്മജ്ജനനി പരമം വിസ്മയം തേ വിധാതും
 നാഥോഽപൂർവ്വം കിമിഹ ജഗൃഹേ നാരസിംഹം ശരീരം || 11 ||

തത്താദ്യക്ഷഹിരണ്യദാനനിരതൗ ഭക്താഭിരക്ഷാക്യതേ
 സത്കീർത്തിം ഹരിതാം മുഖേ ഖലജനത്രാസാവഹാമാശ്രിതൗ |
 കിഞ്ചോദഞ്ചദനേകപാപഹരണ ക്രീഡോചിതാലോകനൗ
 ദേവി സ്തൗമി മിഥഃ സമാനചരിതൗ ദിവ്യൗ യുവാം ദമ്പതീ || 12 ||

വക്ഷഃസ്ഥാമപി വർണ്ണിതാനുസ്യതയേ കൃഷ്ണാജിനേനാവൃണോത്
 ദേവസ്ത്വാമിതി വർണ്ണയന്തി കതിചിദ് ബ്രൂമോ വയം ത്വിന്ദിരേ |

ഭവ്യം വാമനരൂപമേത്യേ ഭഗവാൻ ഭാഗ്യം ഹരിഷ്യൻ ബലേഃ
ഏനം കർത്തുമഗോചരം ശുഭപുഷാം ത്വദീക്ഷിതാനാമിതി || 13 ||

വർണ്ണിത്വമർണ്ണവസുതേ വഹതാപി ഗുഡം
വക്ഷഃസ്തടേ ഹി ന ധൃതാ വനമാലിനാ ചേത് |
കസ്ത്രീണി ദാസ്യതി പദാന്യപി യാചതേഽസ്ഥൈ
കസ്മാജ്ജഗത്ത്രയതയാ ച വിവൃദ്ധിരേഷാം || 14 ||

ദൈത്യോദേത്യേ ഹി കുപ്രതിഗ്രഹമഹോ വൃദ്ധ്യാ ച പുഷ്ണംസ്തനും
ഗോത്രഘ്നാവരജോ മൃഷാവടുരധഃ പാതം ച ദാതുർദ്ദിശൻ |
വാമാകാരമഗാഭഘ്നാവലിഹൃതോ ഹൃദ്യംബ തേ ധാരണാത്
ധാത്രാ സഞ്ജഗൃഹേ തദസ്യ ശിവതാ സമ്പാദകം പാദകം || 15 ||

വാസസ്തേ ക്വ വടോ ഗുഹാസ്വശനമപ്യാകാംക്ഷിതം തേ ഘനം
മാം ജാനീഹൃഘനാശനാദരമയേ കിം തേ വിവാഹേ സ്പൃഹാ |
മാ സ്ത്രീ മേ ദിശ ഗാം പദത്രയമിതാം ലോകത്രയീ സാ മമേ-
ത്യുക്തിർദ്ദിവ്യവടോർന്നിശമ്യ തദുരസ്യംബ ത്വയാ സിഷ്മിയേ || 16 ||

ശ്രീമാന്നിഃസ്വ ഇവൈഷ വാമനതനുഃ പ്രത്യഗ്രഹീദ്ഗാം ക്രതാ-
വിത്ഥം ദുശ്ചപയോധിജേ തവ പരീഹാസോക്തിഭിർവ്രാലിതഃ |
അംശേനാർപ്പിതസന്നിധിർഭൃഗുപതൗ പൂർവ്വാവതാരാർജ്ജിതാം
താമേനാം പുനരധരേ സ ഭഗവാനുനം ദദാവൃത്ഥിജേ || 17 ||

ബാഹാകൽപേ ഭൃഗുകുലപതേർവജ്രകൽപേ കുഠാരേ
സംഗ്രാമേഷു ത്രിയുഗസഖി തേ സന്നിധാനം ഭജന്ത്യാഃ |
ക്രോധോന്മേഷ ക്ഷപിതവിമത ക്ഷോണിപശ്രണിലക്ഷം
ശ്രീവോത്ഥാസ്യഘൃസ്യുണമസ്യുണം ഗാത്രമത്യർത്ഥശോണം || 18 ||

ബിഭ്രാണേ സ്വധിതിം സമിദ്ധരണതോ മന്യുപ്രപോഷക്ഷമം
ലോകേശാസ്ത്രവിചക്ഷണേ നൃപകുലേ ജ്യാകർമ്മസംസ്ഥാകരേ |
ഭേജാതേ നനു ദുർഘടാർത്ഥഘടിനി ത്വദീക്ഷണാദ്ഭാർഗ്ഗവേ
സാമാനാധികരണ്യമർണ്ണവസുതേ ബ്രാഹ്മണ്യരാജന്യതേ || 19 ||

പഞ്ചാസ്യത്വജുഷാ പുരാ ഭഗവതാ
 യോഽസൗ ഹിരണ്യാസുരഃ
 പഞ്ചത്വം ഗമിതഃ സ ഏവ ജനനി
 സ്പർദ്ധാഭിവൃദ്ധാഗ്രഹഃ |
 ഭൂത്വാ തദ്രിഗുണാനനോ ജിതജഗ-
 ദ്ഭൂയസ്ത്വദാഗോഽഗ്നിനാ
 ദശോ ഹന്ത ചതുർമ്മുഖാസ്ത്രനിഹതോ-
 ഽപ്യേകാനനസ്യ പ്രഭോഃ || 20 ||

സപ്താശ്ചാമ്പയശാലിനാ ദശരഥപ്രാപ്തോദയേനാപി തേ
 നേത്രാപത്തിവിവർജ്ജിതേന കമലേ മുക്തദിപേന്ദ്രേണ ച |
 നിസ്സംഖ്യാശ്ചകുലോ രഥായുതയുതോ നിഃസീമപത്തിച്ഛരഃഃ
 തദ്ദ്രോഹാദഗണേയ കുഞ്ജരഗണോഽപ്യുസ്തോ രണേ രാവണഃ || 21 ||

രഘുവരക്യതശംകാഭംഗഭംഭേന ലംകാ-
 ഽഫ്മിഷഭുഗശുചിസദ്മാസ്യാദനൈഃ കൃഷ്ണവർമ്മാ |
 അശുചിരിഹ ഭവത്യാ പാവിതോ ദേവി സത്യാ
 സ വഹതി ശുചിസഞ്ജ്ഞാം തദ്വദന്ത്യന്യഥാഽജ്ഞാഃ || 22 ||

അവണ്ഡം കോദണ്ഡം പ്രഭൂരഭലയത് ഖണ്ഡപരശോഃ
 അഗൃഹ്ണാദ്രാമസ്യ പ്രസഭമപി ചാഖണ്ഡപരശോഃ |
 അബധ്നാദപ്യംഭോ നിധിമഥ ദശഗ്രീവമവധീത്
 മഹാശ്ചർയാശ്ചർയാസ്ത്വയി കൃതധിയോഽസ്യാംബ സുകരാഃ || 23 ||

സംകൽപതസ്തവ സമീരസുതേ ഹി സീതേ
 ശീതോ ബഭൂവ ഭഹനശ്ചിരമേധമാനഃ |
 മാതർജ്ജുഗദ് ഭ്രമനിവൃത്തികൃതേ വിശന്ത്യാം
 ശീതഃ കൃതഃ സ ന ഭവേത്വയി ദേവി സാക്ഷാത് || 24 ||

നീലാംബരോ ഹലധരോ നനുഹന്ത ഭാസ്വത്-
 ഭൂഭേദനൈകരസികഃ ശുഭശാലിവൃത്തിഃ |

ശ്യാമാകലാഭരത ഏഷ വിവൃദ്ധമോഹോ
ഭോഗീ ബഭൂവ ഭുവനാംബ തവ പ്രസാദാത് || 25 ||

ശ്യാമാ ത്വമംബ ദധിതശ്ച തവൈവ കൃഷ്ണഃ
ഗാംഗേയയോഗമുദിതഃ സ ച രുക്മിണീ ത്വം |
ത്വം സ്വാഭുവാക് സ ച യുവാ മധുരോദിതശ്രീഃ
ദാമ്പത്യമേതദനുരൂപമതോ മിഥോ വാം || 26 ||

രാമാനുഷംഗവിഹൃതൗ രചിതാഭിലാഷം
മാതസ്ത്രിലോചനജിതം ഭവതീ മനോജ്ഞം |
പിത്രാ സമാനഗുണമാത്മഭുവം പ്രസൂയ
പുഷ്പായുധം കമപി രുക്മിണി ലബ്ധഹർഷാ || 27 ||

ഗംഭീര ഭാവഹികൃതാർത്ഥക്ലപ്ത-
സമ്പന്നടീകാ ശ്രുതിമഞ്ജുസൂക്തിഃ |
ഗീതേവ കൃഷ്ണാനനസൗരഭജ്ഞാ
ധ്യേയാസി മാതഃ ശുഭയോഗഭാജാം || 28 ||

ഘനമഹാ നവനീതഹൃദാശ്രിത-
വ്രജവിപത്തിഹരാ ഹരിവല്ലഭേ |
പ്രബലഭദ്രവികാസ വിധായിനീ
ത്വമയസേ നിജവല്ലഭതുല്യതാം || 29 ||

പ്രായോധ്യാനഗരീയസാം സുമനസാം
മായാതമശ്ചേദിനീ
ത്വം കാഞ്ചീമധുരാവലഗ്നസരണിഃ
ക്ഷോഭാഭവന്തീ ജഗത് |
സംഭോഗൈഃ സ്വദസേ സ്ഥ ദേവി ജലധേ-
രുദ്വീചികാശീകരേ
സ്വൈരം ഭാരവതീപുരേ വിഹരതേ
കൃഷ്ണായ തൃഷ്ണായതൈഃ || 30 ||

ഘോഷ്ഠാൻ ഭയാനകരവാണപി മുർച്ഛരയിത്വാ
 നിർവ്വാപയിഷ്യതി കലിം ഹരിരധരം ച |
 കൽകീ തമാംസി പരിപാസ്യതി ഭൂസുരാംശ്ച
 പദ്മേ ഭവദ്വചനപല്ലവിതാനുകമ്പഃ || 31 ||

മലിനകലികാലേശൈഃ ശാഖാപരിക്ഷയദ്യുഷിതൈഃ
 അപഗതസദാമോദൈരത്രാസുഹൃദ്യവനൈർവൃതേ |
 ശമയിതുമനഃ ശാഖിഗ്ലാനിം ഭവിഷ്യതി മാധവഃ
 ജലനിധിഭൂവാ വൃദ്ധിം ലബ്ധ്യാ ത്വയാ ച മഹാവനീ || 32 ||

വാതപ്രാത ഇവാവധൂതകലികോ മാതർമ്മഹാരണ്യവത്
 ഖഡ്ഗീ താപസവത്കൃതാർത്ഥ ജനനഃ കൽകീ മുധേ ദേവി തേ |
 അഘോഷ്ഠാം സ്വയമാചരിഷ്യതി മഹീമാന്ദ്രസീയജിഹ്വാമിവ
 സ്വാമീ സ ശ്രുതിമാർഗ്ഗഗാനിഹ ജനാൻ കർത്താഥ ശബ്ദാനിവ || 33 ||

മാത്സ്യജ്യോതിഷി മന്ദരക്ഷണപരോനന്തോച്ചഹർഷാവഹേ
 ഹർയാസ്യസ്പൃശി ചാരുവർണ്ണിനി കൃതാശേഷാധികോപക്രിയേ |
 ഏണശ്രീമുഷി കാമപാലവിഭവേ കൃഷ്ണേ കലിധംസനേ
 ദേവി ത്വദ്രയിതാവതാരദശകം ധ്യായാമൃപാംഗേ തവ || 34 ||

കൃഷ്ണഃ കേശോ ദൃഗേഷാ ത്വഷതനുരധരോ മന്ദരാഗം ഹി ധത്തേ
 സൗകര്യം ദോഷ്ണുരേജേ കില മുഖഹരിതാ മധ്യമാത്താ വലിശ്രീഃ |
 രാമാഗ്ദ്യത്വം നിതംബഃ പ്രഥയതി യമുനാദർപ്പഹൃദ്രോമവല്ലീ
 ധത്തേ ജംഘാഭിരാമശ്രീയമിഹ കലിഹൃത്പാദപദ്മം തവ ശ്രീഃ || 35 ||

വിദിതഗുണാലംകരണം
 വിചിത്ര രചനാ വിചക്ഷണ പ്രേക്ഷം |
 കവിമിവ കൃതദശരൂപകം
 അരവിന്ദഗൃഹേഭിനന്ദയസി മുകുന്ദം || 36 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭക്താധരിവിരചിതേ ശ്രീലക്ഷ്മീസഹസ്രേ ദശാവതാരസ്തവകഃ ||